

zboru z obzirom na veliko druginjo teh okr. zastopov za to potegne, da bili odpravljeni ali da bi se vsaj dotična postava preuredila, kar je g. Jerman tudi obljubil in povedal, da se ta želja iz več krajev sliši. Na to je še g. Veršec Jermanovo kandidaturo priporočal in je bil g. Jerman od vseh navzočih s srčnimi živio-klici za kandidata postavljen. Potem je predsednik s trikratnim živijo cesarju zborovanje sklenil. Možje Kozjanskega okraja se zmiraj bolj zavedajo in je nemškutarjem za vselej odklenkalo. — Poročam še, da je danes po noči umrl po dolgotrajni bolezni veleposestnik g. Alojz Lenček starejši na Blanci, znani prvi rodoljub in buditelj tega kraja, bivši deželni in državni poslanec, posestnik zlatega križa. Bil je velik podpornik narodnega napredka, dober gospodar, pogumen podjetnik, vrl oča, ki je svoje otroke v najlepši omiki izgojil, da bojo njegovo blago delovanje vselej nadaljevali. —

Od sv. Ilja v Slov. goricah. († G. Alojz Swaty.) Kakor je „Slov. Gosp.“ uže poročal, umrl je 20. p. m. naš velespoštovani in ljubljani Alojzij Swaty v najboljših letih. V nedeljo prej je še v svoji prodajalnici bil, v torek ga je bolezen v posteljo položila. Postajalo mu je vedno slabše in v petek dan pred svojim godom je v Gospodu zaspal. Zapustil je ženo in edinega sina. Čeravno Nemec, bil je Slovencem vedno prijazen. Imel je kot poštnar nemško-slovenske tiskovine. L. 1880 bil je izvoljen za župana, ter je tri leta dolžnosti županstva zvesto in natanko opravljal, ter skrbel za blagor svoje občine. Priznalo se mu je častno srenjčanstvo. Siromakom je rad pomagal. Lepo okinčano rakev spremljalo je na pokopališče 6 duhovnov, vsa rodbina, mnogo odličnega osebja iz Gradca, Maribora in drugih krajev in veliko ljudstva iz domače in tujih far. Na pokopališči zapeli so mu domači pevci nagrobnice: „Blagor mu, ki se spočije“ in mnogo občinstva jokalo je okolj groba zraven zapuščene vdove za blagim ranjkom. Naj v miru počiva!

Iz Središča. (Naše bralno društvo „Edinost“) uspešno deluje; pristopilo je 15 novih udov, med temi več rodoljubov iz drugih krajev, vseh je 40. Društvo ima oddelek pevcev (8), ki se pod vodstvom g. Ungerja pridno vadijo in že več lepih slovenskih pesni dobro pojejo. — Društvena blagajnica je dobila zdatno podporo, ker je č. g. Slekovec, nekdanj tukaj, sedaj kaplan na Dravsk. polji, podaril 20 fl. — Za ta blagodušni dar pristrčna zahvala in daj Bog več posnemovalcev. — Društvo ima svojo sobo, kjer so razni slovenski časniki razpoloženi; vsako sredo pa je društvena zabava. „Edinost“ je bila pri blagoslovljeni zastavi „Savinjsk. sokola“ o binkoštih v

Mozirji po deputaciji zastopana; za letos pa se še namerava društveni izlet. Odbor skrbi sedaj za knjižnico in želi omisliti društveno zastavo; zato vse pa potrebuje zdatne podpore in bo se tedaj moglo na vrata naših rodoljubov trkati, upajmo da ne bo brez uspeha. —

Iz Žetal. (Letina — cerkva — šola.) Letina se pri nas vešidel dobro kaže. Sterneni bogato žetev obetajo; tudi vinogradi lepo kažejo, ako nas dobri Bog toče obvaruje. Zacetili bi si ubogi kmetje rane, katere nam je večkratna toča usekala. Dolgo deževanje je prenehalo in vse se veselo giblje. Naš č. g. župnik trudi se in skrbijo za olepšanje naše farne cerkve, to mora vsakega kristjana veseliti, da se pripravlja praznično na prihod višjega pastirja. Pri šoli se nam slaba godi; kmeta za kmetom gonijo žandarji na „rest“ ali v zapor, ako stariši bolezní otrok ali kakega drugega pravičnega uzroka ne nazuanijo o pravem času. Nedavno je bila vdova odgnana. Imela je sirota doma seno pokošeno in zavoljo vednega deževanja silno dela; morala je pustiti male otroke živino ter iti kaše pihat. Dostavek uredništva: Zakaj ne prosite vsi vkup olajšav, katerih postava dovoli!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Albreht, slavni zmagovalec pri Custozzi, ogleduje vojaštvo na Slovenskem, včeraj bil je v Mariboru. — Minister Taaffe si išče novih zaslonb, to pa mej nemškimi liberalci in Koreninijevimi pristaši; eden izmed voditeljev nemških liberalcev, moravski poslanec Hlumecki, se mu uže znatno približava; Taaffe in Hlumecki sta namreč na Moravskem, kder prebiva $\frac{1}{4}$ Nemcev pa $\frac{3}{4}$ Slovanov, zadnje volitve tako zasuknila s pomočjo liberalnih grajščakov, da imajo Nemci zopet večino. Jednako nameravajo ti gospodje drugo leto z državnim zborom, Slovanom bo treba silne opreznosti. — Na Stajerskem začnejo se prihodnji teden volitve volilnih mož. Konservativci in Slovenci imajo upanja zmagati; čudne reči slišimo iz Gradca, tam so se liberalni glavači sprli, ker bi trije radi bili deželni glavarji, treba je pa le enega. — Koroški Slovenci se res čudovito krepko gibljejo, liberalci in nemčurji propadajo zaporedom, v Prevaljah so zmagali in izvolili 13 narodnih volilnih mož. Bržčas dobijo 3 slovenske poslance namesto dosedanjega 1. — V Salcburškem je deželni odbor dognal, da bodo kateheti znanprej po 3 ure na teden učili v šoli krščanski nauk. — Na Vogerskem imajo kolero, v Budimpešti in še po nekod so mrličji za kolero. V Erdeljskem so Madjari zatrli nemško pravno akademijo. — Zagrebški dijaki so nek oklic do hrvaškega naroda proglasili, naj se vzdigne zoper Madjare

in Madjarone; vsled tega vršijo se policijske in in sodnijske preiskave. Dalmatinski zbor je sklenil, da ima hrvaščina biti uradni jezik ter se tako pot nadelja zedinjenju Dalmacije s Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Hercegovino. —

Vnanje države. Ko ra širi se po Francoskem vedno dalje, iz mest ljudje bežijo, kam kdo more. Otok Madagaskar je pograbljen od Francozov in Kitajci so tudi užugani; kajti francoski admiral Kourbet je naglo z brodovjem, na katerem je 114 kanonov, mahnil pred mesto Fu-Čaj in hotel vse postreljati, če se kitajska vlada ne vda francoskim tirjatvam: morala je obljubiti, da umakne svoje vojake iz Tonkinga in plača nekaj vojne odškodnine. — Mahdi ni dal pomoriti krščanskih misijonarjev, kakor je se sprva bilo poročalo, ampak so zaprti v Obeidu. — Papež delivajo tudi od primeroma neznatnih dohodkov milošnjo, francoskim mestom, kder kolera razsaja, poslali so 20.000 frankov. — Črnogorski knez Nikola odpušča v Sredce obiskovat bolgarskega kneza. — Rusi tiščijo na perzijskega kralja, da bi jim pot za železnico pustil do Perzijskega morskega zaliva. V Mehiki je general Diaz postal predsednik mehikanske republike. To je tisti mož, ki je se vojskoval zoper bivšega cesarja, nadvojvodo Maksa in dosta zakrivil, da je ta bil ustreljen.

Za poduk in kratek čas.

Nov vzrok, da naj slovenski kmetje volijo konservativno-narodno.

I. Cesarka vlada na Dunaji predložila je državnemu zboru črtež postave, da bi se kmečki stan pogina rešil. Ta črtež priporoča prenarediti sedanjo škodljivo dedno pravo, želi ustaviti trganje ali razkosovanje gruntov, namerava jih dalje časa ohraniti pri jednej rodbini in okovariti čezmernega zadolženja. Ob enem je vlada povprašala na Štajerskem c. kr. namestnijo, deželni odbor, kmetijsko družbo in več posameznikov, med temi tudi liberalca Tieberja v Laškem in liberalca barona Moškona v Pišecah. No, razven c. kr. namestnije in par konservativno mislečih mož so se vsi več ali manj odločno izrekli zoper nameravano pomoč ubogemu kmetu. Zakaj? Ker so liberalci. Najbolj robato zarežala se je liberalna večina deželnega odbora v Gradci.

Močno obžalovati pa je, da še nimamo kmečkih zbornic, kakor imajo advokati, trgovci, notarji svoje zbornice, da bi kmetje sami o svojih zadevah svoj glas povzdignoli. Da bi pravo zadeli, o tem ni dvomiti. V dokaz naj služijo sledeče vrstice, katere je spisala od dela ožuljena kmečka roka J. Visenjaka v Zamajcih zunaj Ptuja.

Mož piše: Kmet obupno gleda v prihod-

njost. Razni vzroki tiščijo ga v novo sužnost. Prvi vzrok je preveliko vcenjavanje gruntov, kedar posestnik umrje. Mislimo si: Oča umrje zapustivši 4 otrokom posestvo, cenjeno 2000 fl., torej pride na vsakega 500 fl., če ni nobenih dolgov. Tisti, ki prevzame, je naenkrat 1500 fl. sodedičem dolžen. Kde jih hoče vzeti? Morebiti se dobro oženi, da plača $\frac{2}{3}$ dolga t. j. 1000 fl. To se bode redko kedaj namerilo. Dobro če dobi nevesto s 500 fl., pri čemur je pa še vedno polovico t. j. 1000 fl. dolžen. Kde bode pa jemal sedaj, česar treba za činže in dolg? Iz grunta silno težko ali gotovo ne, če le malo slabe letine ga dohitijo, to tem manj, čem več otrok in torej stroškov s časoma dobi. In tako mu potečejo mlajša leta v samem trpljenju in na stare dni, kaj si more pripraviti? Pogosto se pa zgodi tako! Da se ohrani saj pod očetovo hišo, začne z gruntov prodavati, kar se le vgenoti da, ali pa začne grunte same trgati in na kose prodavati. Tako pa je iz kmeta postal želarček, nagornjak, kočijar. Kaj bodo pa njegovi otroci?

Drugi vzrok propadanju kmečkega stanu so prevelike dače, zlasti pa doklade, katerih večino le gruntom nalagajo občine, okrajni zastopi in deželni zbor. L. 1817 je ukazal cesar Franc novi kataster sestaviti in čisti dohodek vpisati, od katerega se naj davek računi. Nekaterim gruntom so preveliko svoto vcenili. Vendar to ni nič proti temu, kako so za novi od liberalcev l. 1869 zaukazani kataster grunte vcenjavali. Da se liberalci še sedaj le upajo h kmetom priti in tem se v poslanice ali zastopnike ponujati, to je že nezapopadljiva nesramnost od njih, žalostna neumnost od kmetov, če jih poslušajo. Vcenjevali so povprek previsoko in radi tega krivi večjih dač. Po znam kmečko posestvo, kder je gruntni davek znašal l. 1827 le 27 fl. 20 kr. od hiše 1 fl. 10 kr., tedaj vkup 28 fl. 40 kr. l. 1830 ravno toliko, l. 1835 pa vkup 17 fl. 39 kr. l. 1845 pa 31 fl. 27 kr., l. 1855 uže 47 fl., l. 1862 pa 68 fl. 87 kr., l. 1871 pa 75 fl. 1 kr., l. 1879 celih 86 fl. 39 kr. In letos? No, letos pa 90 fl. 31 kr. Torej so gruntni davek od l. 1835 do l. 1884 povzvišali za — 63 fl. 11 kr. Strašno!

(Dalje prih.)

Smešnica 30. V nekem mestu je začelo goreti. V divjem diru začnejo ljudje semtertje letati in kričati. „Za božjo voljo, reče prijatelj prijatelju, zakaj ne greš domu, ali ne veš, da v tvoji hiši gori?“ Ta mu pa mirno odvrne: „Brate, to pa uže ne more biti, saj imam jaz ključ od hiše pri sebi!“

Razne stvari.

(Svitli cesar) so za šolo v Podsredi darovali 200 fl.